

1. Державне фінансове регулювання економічних перетворень / І. Я. Чугунов, А. В. Павелко, Т. В. Канєва та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 376 с.
2. Давидова І. І. Фінансове забезпечення розвитку економіки. *Агросвіт*. 2019. № 6. С. 81–88.
3. Україна отримає новий Національний кодекс корпоративного управління. URL: <http://finpost.com.ua/news/16261> (дата звернення: 10.02.2020).
4. CFA Society Ukraine підвищуватиме фінансову грамотність українців та етику професіоналів фінансового ринку. URL: <http://finpost.com.ua/news/16284> (дата звернення: 11.02.2020).
5. Держава підтримує громадян у прагненні стати власниками бізнесу в Україні. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/derzhava-pidtrimuye-gromadyan-u-pragnenni-stati-vlasnikami-biznesu-v-ukrayini-ministr-finansiv> (дата звернення: 11.02.2020).

Борисюк О., к.е.н, доц.
СНУ ім. Лесі Українки
Дацюк-Томчук М., к.е.н, доц.
Луцький інститут розвитку людини
Університету "Україна"
м. Луцьк, Україна

ОЦІНКА СКЛАДОВИХ ЕКОНОМІЧНОЇ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Вступ. Ринкові перетворення слід віднести до основних факторів, що впливають на розвиток економіки України. Ці зміни безпосередньо впливають на діяльність корпоративних підприємств як основного ланцюга всього комплексу соціально-економічних відносин. Корпорації стали основними об'єктами реформування, і через цей процес здійснювалися зміни всієї економіки. Корпоративна безпека безпосередньо впливає на безпеку країни в цілому, тому дослідження цього питання є досить актуальними та потрібними в сучасних умовах.

Основний текст. Економічну безпеку підприємства можна визначити, як стан його захищеності від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз, дестабілізуючих чинників, при якому забезпечується стійка реалізація основних комерційних інтересів і цілей статутної діяльності підприємства.

При дотриманні вимог економічної безпеки гарантовано забезпечення стабільного функціонування і досягнення цілей діяльності господарюючого суб'єкта. Основна мета забезпечення економічної безпеки підприємства полягає в тому, щоб забезпечити його максимально ефективне функціонування, як в поточний момент часу, так і забезпечити високий потенціал розвитку в майбутньому.

Аналіз наукових робіт, присвячених питанням економічної корпоративної

безпеки, дозволив виділити три основних підходи до визначення її функціональних складових [1, с.271]:

- системний;
- ресурсний;
- ресурсно-функціональний.

З точки зору системного підходу виділяють наступні складові економічної безпеки підприємства:

- технологічна складова - стосується всіх аспектів, які безпосередньо впливають на технічну сторону процесу виробництва, а перш за все на основні виробничі засоби, їх науково-технологічний рівень і розвиток;

- ресурсна складова - включає всі фактори, що характеризують матеріальне забезпечення виробництва основними видами ресурсів, їх якість, можливість поновлення і при необхідності заміни;

- фінансова складова - характеризує всі фінансові аспекти діяльності підприємства, тобто забезпечення його автономності та незалежності, ліквідності і платоспроможності, ділової активності та фінансової стійкості;

- соціальна складова - стосується всіх аспектів діяльності підприємства, пов'язані з персоналом і його матеріальною забезпеченістю, чисельністю, віковою і освітньою структурами.

Перевагою системного підходу з точки зору розуміння підприємства як системи взаємопов'язаних елементів є те, що всі вищевказані складові будуть існувати на підприємстві будь-якого сектору економіки, оскільки на кожному підприємстві, незалежно від сфери його діяльності, існують матеріальні, виробничі, трудові ресурси, а ефективність його діяльності характеризує саме стан фінансів. Однак прихильники системного підходу в даній класифікації складових безпеки спираються тільки на внутрішньовиробничі складові, що, в свою чергу, ускладнює визначення реального рівня корпоративної і, зокрема, економічної безпеки на підприємстві [3, с. 70].

З точки зору ресурсного підходу до корпоративної безпеки визначають перелік складових економічної безпеки, відштовхуючись від того, що підприємство в результаті діяльності використовує певну сукупність корпоративних ресурсів, а, відповідно, економічну безпеку слід розглядати шляхом виділення загроз по кожному з видів корпоративних ресурсів. Відповідно до даного підходу, дослідники виділяють такі складові економічної безпеки підприємства [5, с. 66]:

- безпека капіталу - включає всі фактори, що стосуються акціонерного капіталу разом із залученими фінансовими ресурсами;

- безпека персоналу - визначає всі фактори, що стосуються апарату управління, виробничих робітників і службовців підприємства з їх знаннями, досвідом і навичками роботи;

- безпека інформації і технології - включає всі фактори, що стосуються інформаційного забезпечення діяльності підприємства та процесу прийняття рішення, а також фактори, що формують здатність підприємства виробляти сучасний інноваційний продукт;

- безпека техніки і обладнання - визначає всі фактори, що стосуються основних виробничих фондів підприємства та їх відповідність наявним фінансовим, інформаційно-технологічним і кадровим ресурсам;

- правова корпоративна безпека - включає всі фактори, що стосуються наявності та використання підприємством прав на використання певних обмежених ресурсів.

Класифікація складових економічної безпеки по ресурсному підходу є більш розвиненою і досконалою, ніж по системному підходу, проте вона містить в собі елементи, наявність і важливість яких не буде однаковою для підприємств різних галузей економіки (тобто, ресурсний підхід не враховує галузевої специфіки компанії).

Ресурсно-функціональний підхід до визначення складових корпоративної безпеки підприємства заснований на декомпозиції процесу її забезпечення в розрізі двох критеріїв - ресурсів, що потребують захисту, і функцій (напрямоків) діяльності, яку компанії слід здійснювати.

Даний підхід, як комбінований, враховує всі істотні аспекти попередніх двох підходів, і є найбільш досконалим та поширеним на даний момент. Відповідно до цього підходу, більшість вчених виділяють наступні функціональні складові економічної безпеки підприємства: фінансову, інтелектуально-кадрову, техніко-технологічну, політико-правову, інформаційну, екологічну складові.

Висновки та пропозиції. Як було зазначено раніше, забезпечення економічної безпеки господарюючого суб'єкта є значущою умовою його успішного функціонування. Створення такої системи вимагає чималих матеріальних і фінансових коштів, які стають невід'ємною частиною господарських витрат.

В цілому всі розглянуті підходи в тій чи іншій мірі відображають суть економічної безпеки організації. Економічна безпека включає в себе кілька основних складових. Для кожної конкретної організації ці складові можуть мати різні пріоритети, в залежності від існуючих загроз. У кожній організації внутрішні і зовнішні загрози різні за своїм змістом. Організація знаходиться в зоні економічної безпеки тільки тоді, коли у неї відсутні як зовнішні, так і внутрішні загрози.

Узагальнивши всі вище викладені поняття можна сказати, що економічна безпека організації - це такий стан захищеності суб'єкта від внутрішніх і зовнішніх факторів, при якому він найбільш ефективно використовує свій потенціал, домагаючись при цьому зниження або ліквідації існуючих ризиків чи інших обставин, з метою захисту від них і досягнення основної мети комерційної діяльності в умовах конкурентного ринку.

Використана література:

1. Борисюк О. В. Основні загрози фінансової безпеки України / О.В. Борисюк. *International Scientific-Practical Conference Modern Transformation of Economics and Management in the Era of Globalization: Conference Proceedings*. January 29, 2016. Klaipeda: Baltija Publishing. 270-271 p.
2. Карлін М. І. Борисюк О. В. Управління державними фінансами: посібник. Луцьк : ПП Іванюк , 2013. 273 с.
3. Лугова В.М. Соціальна безпека як ключова підсистема безпеки підприємства. *Бізнес-Інформ. Економіка*. 2011. № 10. С. 69–72.

4. Пашнюк Л. О. Загрози економічній безпеці підприємства та засоби їх нейтралізації. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2013. Вип. 10. С. 93-97. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2013_10_22.

5. Череп А.В., Лубенець І.О. Концептуальні засади економічної безпеки підприємств. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 1 (5). С. 63–66.

6. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства : монографія / за заг. ред. А. М. Штангрета. Львів : Українська академія друкарства, 2017. 276 с.

7. Франчук В. І. Теоретичні засади корпоративної безпеки. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. № 7. С.161–167.

Вашай Ю., к.е.н, доц.

Національний університет водного господарства та природокористування

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ОСНОВНИМИ ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ОЦІНКИ СТАНУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Вступ. Підприємства як ключові первинні суб'єкти економічної діяльності, є обов'язковою ланкою в кругообороті товарів та послуг. Створюючи матеріальний чи нематеріальний продукт, вони різностороннім чином впливають на результати діяльності держави: створюють робочі місця, здійснюють капітальні та фінансові інвестиції, наповнюють державний бюджет та цільові фонди тощо. Тому оцінка результатів діяльності підприємств за різними видами економічної діяльності займає важливі позиції для діагностики стану економічної безпеки України.

Проаналізуємо в цьому контексті базові індикатори, зазначені в Методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [0]. Аналіз ступеню зносу основних засобів за окремими видами економічної діяльності (рис. 1) дозволяє дійти наступних висновків.

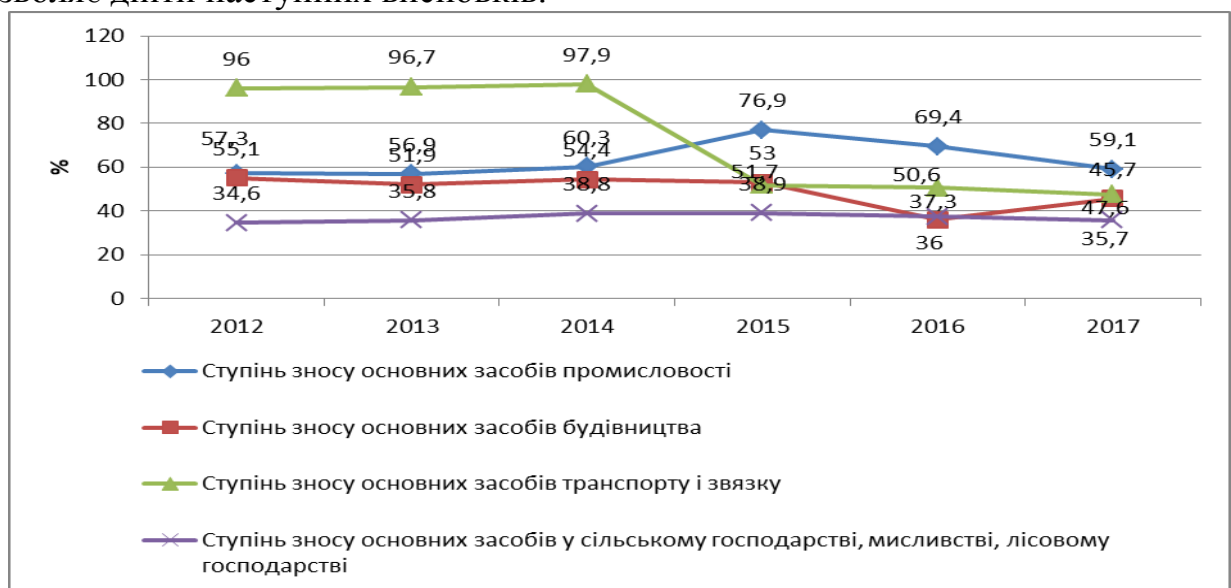

Рис. 1. Динаміка ступеню зносу основних засобів в Україні за видами економічної діяльності у 2012-2017 роках